

Obsah

Úvod.....	5
1 Severovýchodní Arábie od starověku k vzniku islámu	22
Rozkvět a soumrak bájného Dilmunu	22
Alexandr Veliký, doba seleukovská a zmatek v toponymech.....	36
Střední a východní Arábie v kontextu starověkého Předního východu	43
Perská vláda nad severovýchodní Arábií a stát Lachmovců (cca 200–630 n. l.)	53
Genealogický systém starých Arabů	60
Předislámská Arábie jako součást epochy „stěhování národů“	64
Výhonky křesťanství v Zálivu, perská hegemonie a úpadek Lachmovců.....	70
Základní rysy kočovné a usedlé kultury Arabů	80
Duchovní život ve střední a východní Arábii před zrodem islámu.....	85
2 Islamizace východní Arábie.....	95
Vznik a „zlatá epocha“ islámské říše	95
Rozmach islámu a osudové rozkoly	101
Muhammadova politika vůči východní Arábii	104
Odpadlíci a lžiproroci po Prorokově smrti.....	108
Konsolidace územních zisků a islamizace Ománu	114
3 Cháridža, ší'a a povstání zandžů (869–883).....	120
Bitva na planině Siffín a cháridžovské hnutí	120
Náboženská doktrína cháridžovského hnutí.....	124
Cháridža a povstání afrických otroků – zandžů (869–883).....	126
4 Ismá'ílíja a stát karmatů v Bahrajnu (899–1097)	145
Ismá'ílíja – její základy a umění konspirace	145
Počátky karmatského hnutí	149
Útočiště karmatů v Bahrajnu.....	151
Kusé zprávy o dějinách karmatského státu	154
Permanentní džihád proti všem a úpadek karmatů.....	158
Náboženský a společenský život v karmatských komunách	164
5 Ibádovské imámáty v Ománu (750–1507).....	168
Počátky ibádovské agitace v duchu kvietismu.....	168

První ibádovský stát v Ománu (750–752)	171
Džulandá Ibn Mas'úd a hospodářsko-správní model státu	176
Druhý ibádovský imámát (752–886)	181
Imámát ve víru kmenových válek	188
Třetí ibádovský imámát – chatrné prameny (1140–1507)	191
6 Záliv od osmanského záboru k britskému kolonialismu	195
Expanze osmanské říše na arabsko-islámský Východ	195
Východní Arábie v historickém kontextu novověku	203
Portugalci, Osmané a ti druzí. Omán a Záliv v 10.– 17. století	210
Dynastie Ál Ja'rub a Bú Sa'íd – pilíře ománské státnosti	215
Evropský kapitalismus přichází do Zálivu	218
Kmeny 'Utúb, Banú Chálid a počátky kuvajtské státnosti	220
Nový stát mezi mlýnskými kameny	228
Britské koloniální panství mezi Zálivem a Indií	233
Kuvajtsko-osmanské vztahy v 19. století	239
Pokusy osmanské říše o nadvládu nad Kuvajtem (1869–1899)	245
Otroctví a otrokářství v Zálivu (cca 1750–1900)	248
Otrokáři, otroci a lovci perel	253
Etnicko-konfesionální a jazykový synkretismus ve východní Arábii	256
7 Pád osmanské říše a britská hegemonie v Zálivu	262
Nové tendence na Arabském poloostrově	262
Spojení Zálivu se světem – přes Bombaj a Káhiru	265
Mocenské šachy v předvečer Velké války	267
Důsledky války pro Arabský poloostrov	271
Kuvajt za vlády šajcha Mubáraka Velikého (1896–1915)	279
Východní Arábie a otázka státních hranic	288
Od lovu perel k těžbě nafty	292
8 Záliv v kontextu soudobých dějin (1945–2020)	296
Blízký východ v zajetí studené války	296
Změny v Zálivu po druhé světové válce	303
Arabské státy Zálivu a otázka bezpečnosti	306
Druhá válka v Zálivu: Bushova „křížová výprava“ do Iráku	311
Arabské jaro (2011–) a státy Zálivu	324
9 Stát Kuvajt (<i>Dawlat al-Kuwajt</i>)	329
Geografie, místopis a problém hranic	329

Obyvatelstvo a sociálně kulturní poměry	332
Vzorová cesta k nezávislosti	335
Nezávislost a čtvrtstoletí vratké prosperity	338
Hospodářské poměry (1961–1990)	342
Okupace Kuvajtu a operace Pouštní bouře (1990–1991)	345
Kuvajtské drama: irácký pokus o likvidaci státu	349
Politická struktura a její dynamika	354
Zahraniční politika „všech azimutů“ a její důsledky	358
Dvacet let hry na demokracii (1991–2011)	359
Kuvajt a ozvěny Arabského jara	361
10 Království Bahrajn (<i>Mamlakat al-Bahrajn</i>)	364
Geografie a místopis	364
Obyvatelstvo a sociální poměry	365
Mezi protektorátem a iránskou hrozbou (1945–1971)	366
Nezávislost, represe a konfesionální konflikt	369
Vnitropolitická dynamika	371
Bahrajnská zahraniční politika (1971–1991)	373
Od těžních věží k turistickému průmyslu	375
Šířité jako věčná „pátá kolona“ (1991–2018)	377
Arabské jaro 2011 – bahrajnská varianta	381
11 Stát Qatar (<i>Dawlat Qatar</i>)	386
Geografie a místopis	386
Obyvatelstvo a sociální poměry do vyhlášení nezávislosti	387
Tápání ve „vnitřním kruhu“ a zrod nezávislosti (1945–1971)	389
První čtvrtstoletí a struktura politické moci	391
Ekonomické a sociální poměry (1971–1995)	395
Zahraniční politika „všech azimutů“ (1971–1995)	396
Vláda emíra Hamada Ibn Chalífy (1995–2013)	397
Vláda emíra Tamíma Ibn Hamada (od roku 2013)	400
Qatarská krize 2017 a „politický folklor“ v Zálivu	402
12 Stát Spojených arabských emirátů (<i>Dawlat al-Imárát al-‘arabíja al-muttahida</i>)	407
Geografie a místopis	407
Obyvatelstvo a struktura společnosti	410
Cesta k nezávislosti a svébytný model federace	412
Politická integrace v kmenové společnosti	416

Zahraniční politika (1971–1994)	418
První dvě dekády 21. století	421
13 Sultanát Omán (<i>Saltanat 'Umán</i>)	427
Geografie a místopis	427
Obyvatelstvo a společenské poměry	428
Politické prostředí – struktura a dynamika správy	431
Od středověkého absolutismu k pokusům o reformy	435
Zufár: kmenová vzpoura, nebo „socialistická revoluce“?	442
Zahraniční politika – tanec mezi vejci	458
Proměny ománského hospodářství	459
Ozvěny Arabského jara	461
14 Vztahy mezi Československem (Českou republikou) a arabskými státy Zálivu	464
Závěr	477
Dodatky	
Základní údaje jednotlivých zemí	487
Chronologický přehled významných období a událostí	496
Soupis vládců dynastií, významných pro dějiny arabských států Zálivu	515
Transkripční poznámka	523
Výběr z pramenů a literatury	526
Seznam map a zdroje vyobrazení	549
Rejstřík	550